

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	21XCdo/3/2018
Identifikačné číslo spisu:	6812206503
Dátum vydania rozhodnutia:	11.09.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6812206503.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, v konaní o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 3C/263/2012, o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/105/2017-177 zo dňa 24.05.2017, takto

rozhodol:

- I. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie o d m i e t a.
- III. Žalovanému n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Revúca uznesením č. k. 3C/263/2012-31 z 22.04.2013 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 € podľa položky č. 17a sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodnutím č. k. 13Co/105/2017-177 z 24.05.2017 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“). V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolanie odôvodnil dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 431 CSP, ktorý konkretizoval dôvodmi zmätočnosti podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP (t. j., že rozhodoval vylúčený sudca, nesprávne obsadený súd a že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Žiadal preto rozhodnutie odvolacieho

súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) skúmal najskôr dôvodnosť procesného návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b/ CSP a dospel k záveru, že návrh na prerušenie konania je potrebné zamietnuť.

5. Žalobca návrh na prerušenie konania odôvodnil tým, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov (položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov - prílohy zákona o súdnych poplatkoch s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pretože poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

6. Najvyšší súd posudzujúc procesný návrh žalobcu považuje za potrebné v prvom rade poukázať na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z. z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním nedôvodných námietok zaujatosti.

7. K žalobcom tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

8. Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni strane sporu vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup k súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

9. Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom žalobcu, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

10. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávneným subjektom sa následne zaoberal prípustnosťou dovolania a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

11. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodnutie trpí vadami zmätočnosti uvedenými v písmene a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

13. Dôvody zmätočnosti taxatívne upravené vo vyššie citovanom zákonnom ustanovení možno ale uplatniť len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol vo veci samej alebo proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Pod vecou samou treba rozumieť predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe a o ktorom má byť v konaní vecne rozhodnuté. Rozhodnutím vo veci samej je potom rozhodnutie vydané súdom (odvolacím súdom) po prejednaní veci (odvolania), v ktorom súd rozhodne o uplatnenom nároku.

14. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti. Takéto uznesenie odvolacieho súdu, v súlade s vyššie uvedeným, nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dovolanie žalobcu smeruje preto proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

15. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

16. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP (per analogiam), keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinił neprípustným dovolaním žalobca, žalovanému však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.